M O N I T O R
Na Rok Pański 1779.
Num: LXXXIV.
*Dnia 20. Października.*

*Jak wielce lękać powinniśmy abyśmy łez cudzych i przekleństwa nie zaciągali na siebie.*

Quid miseruis homine non miserante Leipsum.

WIelka dla miast naszych, dla domow i Familii, dla nas wszystkich przestroga i uwaga, niech w rozumie ustawicznym pamiętna będzie żebyśmy na łzy i przeklęstwa cudze niezarabiali nigdy. Nie wszystkie co prawda przeklęstwa nam szkodzą, nie wszystkie narzekania, złorzeczeństwa, żalenia się przed Bogiem i ludźmi, odzywania się żwawsze do Boga i naystraśliwszych Sądow iego, skutek swoy odbieraią, nie wszystkie łzy, płacze, ięczenia, i głosy wstępuią w Niebo, nie wszystkie bywaią sprawiedliwe, częścią z passyi pochodzące, i z niesłusznych żalow i o takie dbać nie trzeba, owszem pogardzić niemi, gdy dla sprawiedliwości, dla cnoty lub inszych dobrych uczynkow

Mmmm wam

wam zle życzą, takowe ich złorzeczenia są błogosławieństwem dla was iak Zbawiciel mowi: *Błogosławieni iesteście ieżeli wam złorzeczyć będą*, albo iak Exod: 13. *Obroci Pan przekleństwo w błogosławieństwo.* Owszem częstokroć na nich się samych one przeklinania z nieszczęśliwemi skutkami obracaią, na ich się głowę te pociski zwalaią, tak Moyżesz Imieniem Boskim lud swoy upewniał byle tylko z karbow przykazań iego nie wykraczali, mowiąc do nich: *Wszystkie przekleństwa te obroci Pan na nieprzyiacioły twoie, i na tych ktorzy nienawidzą i prześladuią cię.* Jak kamień prosto w gorę rzucony, powraca na głowę rzucaiącego, tak te ludzi ladaiakich pioruny na nich samych biią was cudowna Boga ręka, iak owych niewinnych trzech Młodzieniaszkow w piec Babiloński rzuconych od wszystkich stosow zasłoni, a na podżegacze obroci zapalczywości swey płomień, abo iak Daniela od srogości lwow, Zuzannę od złośliwych Sędziakow. Ocali was dobroć iego Nayświętsza, a na przeciwniki wasze podług swey sprawiedliwości te złe skieruie. Nic tedy ani wam surowe a sprawiedliwe urzędy, gdy ostro występki karzecie, występnych przekleństwa nie szkodzą, ani wam doskonali Rodzice złorzeczeństwa dzieci, gdy ie groźno w

karności

karności trzymacie. Ani też cnotliwemu potomſtwu złych a do przekląſtw wzwyczaionych Matek lub Oycow przeklinania? ſzkodzić nie mogą, ieżeli ſą nieſłuſzne bezbożne. Toż o łzach i narzekaniach mowić:

I nie otakowych ia tu łzach i przekląſtwach piſzę chcąc poprawę uczynić w obyczaiach? ale o tych, ktore od ludzi uciemiężonych a niewinnie, odſądzonych od fortuny a nieſprawiedliwić, od ſierot i uboſtwa nie mogących ſię doczekać i doproſić miłoſierdzia, lub powinney uczynności, pochodzą, takie ięczenia, takie zdręczonych głoſy? takowe łzy od nich wymuſzone przedzieraią ſię do Nieba, przynaglaią ſprawiedliwość Boga do pomſty, przyſpieſzaią karanie iego, na tych ktorzy ſą przyczyną tych gwałtow. Exod: 3. *Przeklinaiącego tobie, w gorzkości ducha ſwoiego, wyſłuchana proźba będzie, wyſłucha go ten, ktory ſtworzył go, nie wzardzi modlitwami ſieroty ani wdowy, ieżeliby wylała modłe wzdychania, krzyk iey przeciw temu ktory ie wywodzi, łzy ſpływaią na twarz a z twarzy wſtępuią aż do Nieba, a Pan wyſłuchiwaiący, nie będzie ſię w nich kochał.* Naprzykrzenia ſobie takowego od onych nędznych, przewieść na ſwym ſercu nie zmoże, ale przymuſzonym

nym zostanie uymowac się i mścić za nie. Tak iako gdy widział uciemiężenie zbyteczne ludu swoiego od Egipcyan pastwiącym się nad niemi, i słyszał narzekania: rzekł do Moyżesza. *Widziałem utrapienie ludu mego, w Egipcie i słyszałem krzyk dla surowości tych, ktorzy są przełożoni, a widząc boleści iego, z stąpiłem abym go wyzwolił.* Od możnieyszych zniszczeni, od przyiacioł opuszczeni, pogardzeni od wszystkich? ratować się z tey toni sami nie mogą, sposobow też żadnych ratowania się nie maią. I to iest pierwsza przyczyna dla czego BOG płacze ludzkie i przeklęstwa uciśnionych wysłuchiwa skutecznie, bo gdy ludzkie sposoby ustaią wszystkie, BOG w ow czas moc i władzę swą zwykł wsławiać. Do tego inne przyczyny są, dla ktorych sprawiedliwość Boża na wołania uciemiężonych od nas pospiesza. *Pierwsza* że iak mowi Pismo S. modlitwa *pokorzącego się obłoki przenika. Pokornych zawsze ci się podobała modlitwa*, ktoreż bydź mogą pokornieysze modlitwy, iak upokorzonych przez was zełzami ich i ięczeniem zmieszane. *Druga* ich odwoływania się do Boga bywaią i z żywą wiarą, i z mocną nadzieią złączone a potym i ustawiczne, a te skutecznemi proźby nasze czynią. *Trzecia* pochodzą

z całego

z całego ſerca, z ſił wſzyſtkich i mocy: ſtoſować ſię im mogą Apoſtoła ſłowa o Chryſtuſa modlitwie: *Z wołaniem mocnym i łzami ofiaruiąc wyſłuchany ieſt dla czci ſwey.* *Czwarta* za zwyczay takowi maią ſię do nabożeńſtwa, pokuty, modlitwy, trzymaią ſię Boga i cnoty, za tym niemaſz coby mogło tamować ie od wyſłuchania Boſkiego, i odtrącać od Majeſtatu miłoſierdzia i ſprawiedliwości iego. Jeſt wielka przyczyna lękania ſię i warowania pilnego, abyśmy takowych łzy przekleńſtwa nieściągali na ſiebie, nieſprowadzali na oſoby naſze, na naſze domy, familie. Ponieważ wyraźnemi ſłowy BOG mowi: *Jeżeli urazicie ie, krzyczeć będą do mnie, a ia wołanie ich wyſłucham, i rozgniewa ſię zapalczywość moia, i mieczem wygubie was, i zoſtaną corki waſze Wdowami a ſynowie waſi ſierotami.* Ta to broń mizernych łzy ich, i płaczliwe wołania, ta bywa ich ucieczka narzękania, złorzeczeńſtwa, żale, przeklinania, złorzęczenia złego życzenia.

Proſzę dla czego owe wielkie domy familie, Imiona zniſzczały, fortuny ich i dzierżawy do innych przeſzły, za co nic ſzczęścia, nic błogoſławieńſtwa Boſkiego doznaią wielu, za co tak pracowite zabiegi ich, i wſzyſtkie ſtarania nic ſkutku

poźą-

pożądanego nie maią. Już się do tych rzucaią handlow iuż do innych, iuż te sposoby iuż mnie do przysporzenia fortuny biorą, przecięż wszystko iak z kamienia idzie. Ziarno na opokę rzucaią, czemuż to tak, podobno ta przyczyna ktorą bezbożnemu narodowi swemu dał Eklezyastyk 41. *Biada wam bezbożni, w przeklęstwie będzie cząstka wasza.* Że cudze na siebie i na swe sukcessory przeklęstwo ściągnęli. Pioro Orle choć iednę wrzucić, w pierze i puchy gęsie, wnet wszystkie zgryzie i zniszczy, podobne skutki sprawuią cudze przeklęstwa, przedtym obsitowali we wszystko, iak w puchu iakim mile spoczywaiąc, w dobrym zostawali pierzu, przeklęstwo zniszczyło to wszystko.

Rozliczne przykłady mamy. Przeklął Nòé bez wstydnego Chama syna swoiego, mowiąc: *Przeklęty Cham sługą będzie sług i poddańcem braci*, tak było, że całe Chamskie pokolenie pracować na innych iak na swe Pany musiało, a potym w dalszym czasie, kiedy za Moyżesza i Jozuego lud Boży podbiiał ziemie obiecane od Boga, z Chama idący narod cały wygubił, iż żaden z krwie iego nie został. Przeklął Dawid gory Gelboe, aby żadnego nie wydawały pożytku, i żeby ani deszcz

ani

ani rosa nie padały na nię, tak się dzieie, że i do tąd acz w koło deszcze spadaią przecię na gory owe i kropla nie pada, i teraz nawet. Jozue Jerychońskie Miasto zburzywszy, około ktorego naypierwey same mury cudem Boskim obaliły się; rzucił przeklęstwo w te słowa. *Przeklęty człowiek przed Panem, ktoryby miał budować miasto Jerycha.* Chociaż kusiło się potym wielu chcąc wznosić mury miasta tego, tedy i sami w osobach rożnemi plagami ukarani byli; i ziemia fundamenta wrzucone wyrzucała, wielka iest moc przeklęstw cudzych, wielka dzielność łez ich i płaczu, że iak z waporow z ziemi w zgorę się wznoszących, pioruny, grzmoty, nawałności się, staią, tak łzy ich gdy się w Niebo przez obłoki naywyższe przedzieraią, zapalczywości Boskiey pioruny, na zgubę sprowadzaią.

Sprawiedliwie lękać się i warować każdy powinien aby innych łzy i przeklęstw nie bydź przyczyną. Żeby się bliźni z swemi ktoremiżkolwiek krzywdami nieodwoływali do Naywyższego Pana, i iemu na nie niezanosili żałoby. Ta uwaga, mocno uderzyć powinna każdego w swym stanie, od ktorego tylko cudze zależą interessa i potrzeby. Naprzod urzędy, magistraty, jurisdykcye, iako z tey samey

mey przyczyny powinny mocno zasłaniać niewinne, nie dac tryumfować nad niemi niesprawiedliwości i potędze, iako wysłuchiwać sierocieńskie prożby, i ięczeniem uciemiężonych niepogardzać. bo gdy wy odrzucicie ie iako nikczemne i wzgardzone, ale wysłucha ich ten u ktorego osob brakowania nie ma, ieżeli oni cząstkę nayмnieyszą tego starania, tey prożby łożyć będą, dla pozyskania w tym łaski Boga, co dla otrzymania sprawiedliwości w ludzkich urzędach łożyli; nieuchybnie prędszy otrzymaią skutek. Są oni iak drudzy Jobowie, od złych ludzi iak od czarta udręczeni i uciśnieni, acz im wzięli fortunę, wzięli zdrowie, zabrali wszystko, ale *maią pozostałe wargi, w koło zębow swoich:* maią usta, ktoremi do Naywyższego w goryczy ducha wołaią, maią serce, ktore wylewaią, przed Majestatem Jego, maią piersi z ktorych głębokie wzdychania i ięczenia wyprowadzaią ku Niebu.

*Reszta w następuiącym Monitorze.*